

ΒΑΛΩΜΕΝ ΑΡΧΗΝ

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐπ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Πάγια γραμμὴ

«Ὅταν ὅλα δείχνουν ὅτι τέλειωσαν, ἐσὺ νὰ φέρεσαι σὰν ὅλα νὰ μποροῦν νὰ ξεκινήσουν ἀπὸ τὴν ἀρχή». Αὕτη τὴ φράση συνήθιζε νὰ ἐπαναλαμβάνει πνευματικὸς γέροντας στὰ πνευματικὰ του τέκνα. Πολλὲς φορὲς αὐτὸ ἤχουσε παρὰξένα, ὅταν ὅλα στὴ ζωὴ μας ἦταν τόσο μπλεγμένα, γυνομένα καυδάρη μπερδεμένο καὶ ἦταν σκέτη ματαιοπονία νὰ ψάχνουμε γιὰ τὴν ἀρχὴ σὲ μιὰ ζωὴ σχινοστενὴ γεμάτη κόμπους ἀλυτούς ποὺ τὴ μετράγαμε μὲ τοὺς λυγμούς μας. Τότε, ὡς ἄλλος Μεγαλέξαντρος, μᾶς πρότεινε τὴν πνευματικὴ σπάθη γιὰ νὰ κόψουμε τοὺς ἐπιποὺς γόρδιους δεσμούς καὶ νὰ ξεκόψουμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἡττοπάθεια. «Μόνον Ἔνας μποροῦσε νὰ πεῖ τὸ “τετέλεισται”. Ἐμεῖς, ὀφείλουμε ν’ ἀρχίζουμε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχή».

Ὅταν ἀργότερα μὲ ἀξίωσε ὁ Θεὸς νὰ πέσουν στὰ χέρια μου τὰ ἀσκητικὰ ἔργα τοῦ Ἀβδᾶ Δωροθέου αἰσθάνθηκα ὅτι αὐτοῦ τοῦ τύπου ἡ καθοδήγηση ἦσαν πάγια γραμμὴ τῶν πνευματικῶν ὁδηγῶν. Τρόπον τινὰ «ἀπαγορεύεται ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ ἀπόγνωση». Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θὰ ἔλθουμε σὲ καταστάσεις ἀπελπιστικὲς καὶ ἀπόγνωσης. Αὐτὲς οἱ καταστάσεις εἶναι καθήμερι νὰ φωμι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ πνευματικοὶ ὁδηγοὶ ἡμῶς ἀντιτάσσον τὸν ἄρτο ν τὸν ἐπισοῦσιον.

Ὁ Ἀβδᾶς Δωροθέος ὅταν εὗρισκε σὲ μαύρη ἀπελπισία τὸν ἀδελφὸ Δοσῆθεο ποὺ τοῦ εἶχαν ἐμπιστευτεῖ ὁ ἡγούμενος Σέρυδιος καὶ ὁ Γέρον Βαρσανούφιος, μετὰ ἀπὸ τὶς κατάλληλες νοουθεσίες, συνήθιζε νὰ τοῦ λέει:

«Ὁ Θεὸς συγχωρήσει σοι. Ἐγειρε, ἀπὸ τοῦ νῦν βάλωμεν ἀρχήν. Σπουδάσωμεν τοῦ λοιποῦ καὶ ὁ Θεὸς βοηθεῖ. Εὐθέως δὲ ὡς ἤκουεν,

ἠγείρετο τρέχων μετὰ χαρᾶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν...».

Ἡ σὲ ἄλλη περίπτωση:

«Ἐγειρε, ὁ Θεὸς συγχωρήσει σοι· πάλιν βάλε ἀρχήν. Διόρθωσαι λοιπόν. Ὁ δὲ εὐθέως μετὰ πίστεως ἀπεινάσσετο τὴν λύπην καὶ ἀπήρχετο εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ»*.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν τάση καὶ τὴ διάθεση πολλὲς φορὲς νὰ τὰ παρατάει ὅλα στὴ μέση. Ἀρχισε κάτι μὲ προθυμία; Πίστεψε ὅτι ἡ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ παντός; Ὅταν ἔφθασε ἄμωσ στὰ μισὰ ἢ ἀκόμα καὶ μετὶς τῶν πρῶτων δυσκολιῶν καὶ ἀντιζησότητων σταματᾷ, παραιτεῖται ἀπὸ κάθε προσπάθεια ἐκείνη ἀκριβῶς τὴ στιγμή ποὺ ἔπρεπε νὰ τὴ συνεχίσει.

Πόσες φορὲς, ἀλήθεια, ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὶς ἀποτυχημένους μας δοκιμὲς, ἀπὸ τὰ ἐμπόδια, ἀπὸ τὶς ἀτυχίες, ἀηδιασμένοι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας γινατὶ πάλι δὲν τὰ καταφέραμε κι οἱ προθέσεις μας παρέμειναν σὲ ἐπίπεδο «εὐσεβῶν πόθων», ἀποκαμιωμένοι ἀπὸ τὸν κόπο, ξεμένουμε στὰ μισὰ τοῦ δρόμου φιθυρίζοντας τὸν καθαφικὸ στίχο «δὲν ἔχει πλοῦο γιὰ σέ, δὲν ἔχει ὁδὸ».

Τότε εἶναι ποὺ ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ κάποιον ἄλλο πρὸ δυνατὸ ἀδελφὸ, πατέρα καὶ συμπαροστάτη γιὰ νὰ μᾶς πεῖ: «Πάλιν θάλε ἀρχήν... καὶ ὁ Θεὸς βοηθεῖ. Ὁ Θεὸς συγχωρήσει σοι». Κι αὕτη ἡ συγχώρηση τοῦ Θεοῦ γίνεται συν-χώρηση, συμπαρεία, συνοδία, αὕτη ἡ ἔδια ἡ Ὀδός.

Ἐχει καὶ πλοῖο καὶ ὁδὸ

Μ’ αὐτὲς τὶς σκέψεις εἶπα νὰ ἐγκαινιάσω τὴ σειρά τῶν ἀρθρῶν μου μετὰ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, γιὰ τὸ νέο ἐκκλησιαστικὸ ἔτος ποὺ ἀρχίζει μετὰ τὴν 1η Σε-

πτεμβρίου. Η αρχή του μας βρίσκει μουδιασμένους με όλα αυτά που συνέβησαν και συμβαίνουν σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Με κοιμμένη την ανάσα, με το δάκτυλο στη σκανδάλη αναμένει όλος ο κόσμος τις εξελίξεις.

Κι ό καθένας μας, σε προσωπικό πλέον επίπεδο, αναμένει με φόβο τί τέχεται ή επιούσα. Κι όλο θέλει να αναβάλλει την έναρξη των εργασιών. Φοβάται την επανάληψη, την επιστροφή στα ίδια και στα ίδια, τους κύκλους που διαγράφει και που συνιστούν τελικά έναν φαύλο κύκλο. «Ίδια γείωση» τού ψιθυρίζει μια πειρασμική φωνή. Κι άμα στην αρχή οι συνθήκες προβάλλονται μ' αυτόν τον τρόπο τότε τί θ' απογίνουμε στη μέση ή στο τέλος της φετινής πορείας;

Η φωνή τού Ἀββᾶ Δωροθέου είναι ενισχυτική σ' αυτή την κατάσταση πραγμάτων. Δεν θγάνει τον έαυτό του απ' έξω. «Ἐγειρε, ἀπὸ τοῦ νῦν θ ἄ λ ω μ ε ν ἄ ρ χ ῆ ν». Ἄς κάνουμε ἀπόψε μιὰν ἀρχή. Τώρα νὰ μὴ περιμένουμε μέτρια πού ὁ ἄνθρωπος θάνει σιτὸ χρόνο. Αὔριο, ἀπὸ Δευτέρα κ.λπ. Τ ὄ ρ α!

Καὶ τὴν ἀρχὴν θεὸς θὰ τὴν κάνουμε μόνοι μας. «Βάλωμεν ἀρχήν». Πληθυντικός ἀριθμός. Δὲν εἶναι μιὰ προστακτική σὲ δευτέρο ἐγκλὸ πρόσωπο. Κι αὐτὸ δὲν ἀποκλείεται ὅπως εἶδαμε. Στὴν «ἀρχή» συμπεριλαμβά- νει καὶ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό. «Βάλωμεν ἀρχήν». Δὲν ἀποκόπτεται ἀπὸ τὸν ἄλλο. Δὲν παίρνει ἀπόσταση. Μένει πλάι του. Κι ὁ ἄλλος τὸ αἰσθάνεται ἔτσι. Ὅτι εἶναι δίπλα του. Ἔτσι παίρνει θάρρος, ἐνισχύεται, πο- ρεύεται. Δὲν κάνει μόνο ἀρχή, ἀλλὰ εἶναι ἀποφασι- σμένος νὰ προχωρήσει ὅ,τι κι ἂν συμβεῖ. Καὶ νὰ στα- ματήσει, θὰ ξαναρχίσει.

«Ἐκείνη πού μοῦ δίνει δύναμη στὸν ἀγώνα μου, ἔλεγε ἐναρτίως σὲ φίλο ἱερέα, εἶναι ὅτι τὴ στιγμή τῆς δυσκολίας μου σὲ σκέπτομαι δίπλα μου. Εἶρω ὅτι εἶσαι μὲ τὴν προσευχή σου. Γνωρίζω ἀκόμα ὅτι ἂν σὲ καλέ- σω θὰ ἔλθεις ὅσο γίνεται πρὸ γρήγορα. Θὰ κλέψεις χρόνο ἀπὸ τὸ δικό σου κι ἀπὸ τῆς οἰκογενείας σου γιὰ νὰ μοῦ σταθεῖς. Κι ἂν δὲν μπορέσεις ἐκείνη τὴ συγκεκριμένη στιγμή ἔμένα δὲν μὲ πειράζει. Εἶναι σὰ ν' ἀκούω τὴ φωνή σου μὲ τὰ θανασιμένα ἀπὸ τὸν Ἀββᾶ Δωροθέο, ὅπως μοῦ ἔλεγες τὴν ἄλλη φορά, λό- γιαι: Σήκω νὰ θάλουμε ἀπὸ τώρα ἀρχή. Ἄς ἀγωνι- στοῦμε ἀπὸ τώρα καὶ ἐμπρός, καὶ ὁ Θεὸς θὰ βοηθήσει».

Σ' ὅλη τὴ φετινὴ χρονιά, σεβαστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ μου Ἐφημέριοι, ἂς προσπαθήσουμε, ὄχι μόνο ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ν' ἀρχίζουμε πάλι καὶ πάλι, ἀλλὰ νὰ βρισκόμα-

στε πάντα δίπλα σὲ ὅλους ἐκείνους πού θέλουν ἀλλὰ καὶ σὲ ὅσους ἀκόμα δὲν θέλουν νὰ θάλουν ἀρχή... «καὶ ὁ Θεὸς βοηθεῖ!»

* Βλ. Ἀββᾶ Δωροθέου, Ἔργα ἀσκητικά. Εἰσα- γωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια, πίνακες. Ἀθήναι, ἔκδ. «Ἐτοιμασία», Ἱ. Μ. Ἀγ. Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα, 1981, τὸ κεφάλαιο «Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Δωροθέου», παράγραφο 6, στίχοι 19-21, 32-34, σ. 58 καὶ 59.

ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΣ

τοῦ ψυχωφελεστάτου καὶ θαυμαστοῦ βιβλίου
ὀνομαζομένου

ΠΕΡΙ ΜΙΜΗΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

μὲ στόχασες πνευματικὰς καὶ κατάνυξι
εἰς κάθε κεφάλαιον

Ἡ «Μίμησις» αὐτὴ τοῦ Χριστοῦ διαφέρει θε- σικῶς ἀπὸ ὅλες τῆς μέχρι τώρα μεταφράσεις εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Εἶναι ἡ πληρεστερά, ἀπὸ ὀρθο- δόξου ἐπόψεως.

Ἀνατύπωσις καλαίσθητος κατὰ τὸ πρωτότυ- πον ἐκδόσεως Ἐνετίας, ἔτους 1770. Μὲ ἔγκρι- σιν καὶ εὐλογίαν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλη- σίας μας.

Σελίδες 532, ἐξώφυλλον εἰς τετραχρωμίαν, δρχ. 800 (πλέον ταχυδρομικά).

Κεντρικὴ διάθεσις: Ἀποστολικὴ
Διακονία, Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλ.
722.8008.